

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי)

ירושלים: כ"ג בסיוון תשע"ט

26 ביוני 2019

תיקנו: 803-04-2019-001229

סימוכין: 803-99-2019-036858

לכבוד
ח"כ תמר זנדברג, יו"ר מפלגת מרצ

שלום רב,

הנדון: שלילת ההכרה והתקצוב מהמכינה הקדם צבאית בני דוד-עלי בעקבות התבטאויות מוריס במכינה
סמך: פנייתך ליועץ המשפטי לממשלה מיום כ"ד בניסן תשע"ט, 29.4.19

1. בפנייתך שבסמך ביקשת להפסיק את מימון המכינה הקדם צבאית בני דוד-עלי (להלן: **המכינה** או **מכינת עלי**), זאת נוכח פרסומים בתקשורת באשר להתבטאויות של הרב אליעזר קשתיאל, הרב יגאל לוינשטיין הרב יוסף קלנר והרב אלי סדן – כולם, לפי הנטען בפנייתך, חברי סגל במכינת עלי.
2. במסגרת זו הבאת מספר ציטוטים שונים שהתפרסמו בתקשורת, שלוקטו לכאורה מתוך הקלטות שיעורים שנאמרו במכינת עלי המהווים לדבריך חינוך "לגזענות, מיזוגניה, הומופוביה, ושנאת הזר והאחר" ו"חורבן הדמוקרטיה, שלטון החוק וערכי השוויון".
3. המשרדים האמונים על הטיפול במכינות הקדם צבאיות כמו גם על התקצוב לו הן זכאיות הם משרד החינוך ומשרד הביטחון, וברי כי לשם בדיקת האמור בפנייתך, עוד בטרם קביעת עמדתם ביחס לתוכנם של דברים, יהיה עליהם לקיים בחינה עובדתית מקיפה, של הדברים, הקשרם המלא, מקורם ונסיבות אמירתם.
4. עם זאת, נבקש להעיר כבר עתה כי חלק ניכר מתקציבן של המכינות הקדם צבאיות מגיע מאוצר המדינה. זאת, בדרך של תקצוב, הניתן בחלקים שווים על ידי משרד החינוך ומשרד הביטחון. חוק המכינות הקדם-צבאיות, תשס"ח-2008 (להלן: **החוק**) קובע כי הכרה במכינה מקימה זכאות לתקצוב ישיר ומחייב מכוח החוק עצמו; זאת, בשונה מתמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985. באופן חריג ונוכח הרצון לבסס תקציב יציב וקבוע למכינות, נקבע בחוק סכום מסוים שישולם בכל שנה בעד כל חניך במכינה.
5. לאור האמור, הפסקת מימון המדינה במכינת עלי, כמבוקש בפנייתך, צריכה להישען על הפסקת ההכרה במכינה כמכינה קדם צבאית ולמעשה הפסקת פעילות המוסד כמכינה קדם צבאית.
6. לפיכך, יש לפעול בזהירות יתרה בשקילת כלי משמעותי כאמור. זאת, בין היתר, נוכח העובדה שבקשתך נסמכת על התבטאויות שונות שלא מן הנמנע כי חלקן, אם לא כולן, מוגנות כחלק מהזכות לחופש הביטוי שכידוע חלה גם על ביטויים מקוממים.
7. נבקש לציין, כי בעבר, ביחס לטענות שעלו כלפי התבטאויותיו המקוממות והמוקשות של הרב לוינשטיין, הובהר על ידנו כי בנסיבות המסוימות של אותו עניין הם חוסים, ברמה המושגית, תחת ההגנה החוקתית על חופש הביטוי.

8. מובן כי באפשרותך לפנות לגורמים המוסמכים במשרדים הרלוונטיים, וככל שיראו בכך צורך יבחנו את הדברים.

בברכה,

דינה זילבר

משנה ליועץ המשפטי לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי)

העתק:

ד"ר אביחי מנדלבלויט, היועץ המשפטי לממשלה

מר רוז נורי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

מר איתי אופיר, היועץ המשפטי למשרד הביטחון

גב' אילת מלקמן, היועצת המשפטית למשרד החינוך